

BESLUTNING

om livskvalitet, herunder sunde sundhedssystemer og bæredygtige pensionsreformer i EU og landene i Det Østlige Partnerskab

(2021/C 361/04)

DEN PARLAMENTARISKE FORSAMLING EURONEST,

- der henviser til akten om oprettelse af Den Parlamentariske Forsamling Euronest af 3. maj 2011,
- der henviser til den fælles erklæring fra topmødet i Det Østlige Partnerskab, der blev afholdt i Bruxelles den 24. november 2017, samt til de fælles erklæringer fra tidligere topmøder,
- der henviser til Den Parlamentariske Forsamling Euronests beslutning af 3. april 2012 om styrkelse af civilsamfundet i Østpartnerskabslandene, herunder spørgsmålet om samarbejde mellem regeringen og civilsamfundet og spørgsmålet om reformer til styrkelse af civilsamfundet ⁽¹⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets henstilling af 19. juni 2020 til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om Det Østlige Partnerskab forud for topmødet i juni 2020 ⁽²⁾,
- der henviser til det fælles arbejdsdokument fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 9. juni 2017 med titlen »Eastern Partnership — 20 Deliverables for 2020 — Focusing on key priorities and tangible results« (Det Østlige Partnerskab — 20 delmål for 2020 — fokus på nøgleprioriteter og konkrete resultater) (SWD(2017) 300),
- der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil af 18. marts 2020 om politikken for Det Østlige Partnerskab efter 2020 (JOIN(2020) 7) og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Styrkelse af resiliens — et østpartnerskab, der skaber resultater for alle« (SWD(2020) 56),
- der henviser til Rådets konklusioner af 11. maj 2020 om Det Østlige Partnerskab efter 2020,
- der henviser til 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og navnlig til mål 3 for bæredygtig udvikling om at sikre sunde liv og fremme trivsel for alle i alle aldre og mål 4 om at sikre inklusiv og retfærdig uddannelse af høj kvalitet og fremme muligheder for livslang læring for alle,
- der henviser til Kommissionens diskussionsoplæg om den europæiske økonomi af 8. oktober 2020 med titlen »Towards better Adequacy & Sustainability: A Review of Pension Systems & Pension Reforms in Eastern Partnership Countries«,
- der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, navnlig princip nr. 15 om aldersindkomst og -pensioner,
- der henviser til sin henstilling til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 19. juni 2020 om Det Østlige Partnerskab forud for topmødet i juni 2020 ⁽³⁾,
- der henviser til sin beslutning af 17. april 2020 om en EU-koordineret indsats til bekæmpelse af covid-19-pandemien og dens konsekvenser ⁽⁴⁾,
- der henviser til FN's generalsekretær António Guterres' indtrængende opfordring til en global våbenhvile i alle dele af verden for at fokusere på at bekæmpe covid-19 den 23. marts 2020,
- der henviser til associeringsaftalerne mellem EU på den ene side og Georgien, Moldova og Ukraine på den anden side, den omfattende og udvidede partnerskabsaftale mellem EU og Armenien, partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Aserbajdsjan og navnlig kapitlerne i disse aftaler om handel og bæredygtig udvikling samt om beskæftigelse, socialpolitik og lige muligheder,

⁽¹⁾ EUT C 153 af 30.5.2012, s. 16.⁽²⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0167.⁽³⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0167.⁽⁴⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0054.

- A. der henviser til, at Rådets konklusioner af 11. maj 2020 om politikken for Det Østlige Partnerskab efter 2020 fremhæver, at styrkelse af resiliens som en overordnet politisk ramme vil være et af de vigtigste mål for det østlige partnerskab i de kommende år, herunder på områderne miljø, sundhed (navnlig i forbindelse med den nuværende covid-19-pandemi) og menneskers sikkerhed;
- B. der henviser til, at den fælles meddelelse af 18. marts 2020 om politikken for Det Østlige Partnerskab efter 2020 lægger særlig vægt på at styrke modstandsdygtigheden og lægger op til en optrapning af indsatsen på områder, der er af afgørende betydning for menneskers sundhed og trivsel;
- C. der henviser til, at forbedring af livskvaliteten længe har været et eksplicit og implicit politisk mål for de nationale regeringer, mens det en passende definition og måling heraf er forbundet med udfordringer og ofte vanskelig;
- D. der henviser til, at livskvalitet er et vidt begreb, der dækker mere end blot økonomisk vækst og materielle levevilkår; der henviser til, at det omfatter en række indikatorer, der afspejler dets multidimensionalitet, herunder tilfredshed med livet, beskæftigelse, sundhedstilstand, sociale forhold, fritid, uddannelse og færdigheder, balance mellem arbejdsliv og privatliv, aktivt medborgerskab og forvaltning, miljøkvalitet, menneskers sikkerhed og forvaltning;
- E. der henviser til, at associeringsaftalerne med Det Østlige Partnerskab og den omfattende og udvidede partnerskabsaftale mellem EU og Armenien (CEPA) hver især indeholder et kapitel om sundhedsspørgsmål, som indeholder bestemmelser om samarbejde på en lang række områder med henblik på at forbedre folkesundhedsstandarderne og beskyttelsen af menneskers sundhed, samt et kapitel om miljøet med det formål at opnå en høj grad af lovgivningsmæssig konvergens;
- F. der henviser til, at der er betydelige forskelle i og mellem EU-medlemsstaterne og landene i Det Østlige Partnerskab, hvilket afspejles i de socioøkonomiske indikatorer og indekset for menneskelig udvikling; der henviser til, at den forventede levetid som en nøgleindikator er op til syv år lavere i Østpartnerskabslandene end EU-gennemsnittet;
- G. der henviser til, at kombinationen af en stor uformel sektor, høj arbejdsløshed, lave opsparingsrater og en stor afhængighed af pengeoverførsler i Østpartnerskabsregionen peger på sårbarheden i store dele af samfundet i Østpartnerskabslandene, som sandsynligvis vil opleve øget fattigdom og ulighed på grund af covid-19-krisen;
- H. der henviser til, at socioøkonomiske chok som følge af pandemien har en negativ indvirkning på folks indkomst og fysiske og mentale trivsel og den sociale integritet i lokalsamfundene som helhed;
- I. der henviser til, at overkommelige, effektive, tilgængelige, bæredygtige og modstandsdygtige offentlige sundhedssystemer er en afgørende faktor for at forbedre borgernes livskvalitet og velfærd;
- J. der henviser til, at sundhedsudgifterne, både i absolutte tal og som andel af BNP, er betydeligt lavere i Østpartnerskabslandene end i EU;
- K. der henviser til, at civilsamfundsorganisationer har været og fortsat vil være afgørende for at afbøde virkningerne af pandemien på lang sigt og vil kræve støtte for at sikre kontinuiteten i disse centrale støtteaktiviteter for at afbøde de økonomiske, sociale og sundhedsmæssige konsekvenser af covid-19-krisen;
- L. der henviser til, at covid-19-pandemien har sat kritisk fokus på behovet for at styrke beredskabet og indsatskapaciteten i hele den europæiske region over for nødsituationer og navnlig alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler;
- M. der henviser til, at covidkrisen har understreget vigtigheden af at støtte og fremskynde den grønne omstilling, omsorgsomstillingen og den digitale omstilling, så ingen efterlades;
- N. der henviser til, at EU som reaktion på covid-19-krisen har mobiliseret en nødhjælpsspakke på 80 mio. EUR til umiddelbare behov og op til 1 mia. EUR til støtte for sundhedssystemer og den sociale og økonomiske genopretning på kort og mellemlang sigt i den østlige partnerskabsregion;

- O. der henviser til, at programmer såsom Den Europæiske Unions solidaritetsinitiativ for sundhed i landene i Det Østlige Partnerskab yder kort- og mellemfristet bistand til at tackle udfordringerne i forbindelse med covid-19-krisen og kan fungere som et springbræt hen imod yderligere samarbejde;
- P. der henviser til, at covid-19-krisen har vist, hvor vigtigt det er med en fælles EU-indsats; der henviser til, at Parlamentet bl.a. har opfordret til, at der oprettes en europæisk sundhedsreaktionsmekanisme for bedre at kunne forberede sig på og i fællesskab reagere på en koordineret måde på en hvilken som helst sundhedsmæssig krise;
- Q. der henviser til, at EU har forpligtet sig til en samlet, koordineret tilgang med henblik på at handle effektivt og solidarisk i forbindelse med håndteringen af covid-19-krisen, navnlig med hensyn til indkøb og udrulning af vacciner, samtidig med at medlemsstaterne bevarer det fulde ejerskab til deres folkesundhedspolitikker og ansvaret for at tilrettelægge og levere sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling;
- R. der henviser til, at ældre kvinder er i større risiko for fattigdom, bl.a. på grund af løn- og pensionsforskelle, kønsopdeling på arbejdsmarkedet, den skæve kønsfordeling på plejeområdet og kønsbestemte forskelle med hensyn til arbejdstid;
- S. der henviser til, at Kommissionen og Verdenssundhedsorganisationens (WHO's) regionale kontor for Europa i deres fælles erklæring af 4. november 2020 ^(?) erkendte, at der er behov for en yderligere indsats for at bistå landene i Det Østlige Partnerskab med at forbedre den regionale og subregionale sundhedssikkerhed, tackle uligheder på sundhedsområdet, styrke sundhedssystemernes modstandsdygtighed og styrke samarbejdet mellem WHO's landekontorer og EU-delegationerne og samtidig styrke partnerskabet mellem Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) og WHO Europa med henblik på at sikre sammenhængende strategiske tilgange i hele regionen;
- T. der henviser til, at forudsigelige, tilstrækkelige og bæredygtige pensionssystemer udgør et vigtigt element med hensyn til at sikre en god livskvalitet efter at have forladt arbejdspladsen samt sikre indkomstsikkerhed, forebygge fattigdom og mindske ulighed i alderdommen;
- U. der henviser til, at forvaltningen af pensionssystemer fortsat henhører under medlemsstaternes kompetence inden for EU; der henviser til, at fremme af gensidig læring og udveksling af bedste praksis mellem EU og dets partnerlande har et betydeligt potentiale til at forbedre reaktionerne på de demografiske udfordringer og forbedre tilstrækkeligheden og holdbarheden af pensionssystemerne;
- V. der henviser til, at det i lyset af den stigende befolkningsaldring, en betydelig uformel sektor og et stort antal sæsonarbejdere samt den nuværende økonomiske krise bliver stadig vanskeligere at nå de pensionspolitiske mål i Østpartnerskabsregionen;
- W. der henviser til, at den europæiske søjle for sociale rettigheder indeholder en række bestemmelser om pensionsrettigheder, herunder arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes ret til en pension svarende til bidrag og sikring af en passende indkomst; retten til lige muligheder for at erhverve pensionsrettigheder for både kvinder og mænd og retten til ressourcer, der sikrer en værdig alderdom;
- X. der henviser til, at investeringer i plejesektoren er af yderste vigtighed for at sikre alle et værdigt liv og beskytte alle mennesker, der bor i EU og Det Østlige Partnerskab; der henviser til, at ældre har været og stadig bliver hårdt ramt af komplikationer og dødsfald, der skyldes forskellige sygdomme, herunder covid-19;

Livskvalitet

1. glæder sig over, at EU generelt lægger vægt på modstandsdygtighed i det nuværende fokus i strategien for Det Østlige Partnerskab, og bemærker, at en intensivering af samarbejdet på områderne miljø, socialpolitik i forbindelse med klimaændringer, ligestilling mellem kønnene, arbejdstagerrettigheder og social beskyttelse, navnlig anstændig beskæftigelse, folkesundhed og uddannelse, vil bidrage til mærkbare langsigtede fordele for livskvaliteten i EU og dets østlige nabolande;

^(?) https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/international_cooperation/docs/2020_who_euro_cooperation_en.pdf.

2. bemærker, at de fleste mål og eksisterende programmer under Det Østlige Partnerskab indirekte bidrager til at forbedre livskvaliteten, men at synligheden af deres direkte merværdi for det meste er meget begrænset for borgerne, og opfordrer derfor til en bedre koordinering af de økonomiske og sociale politikker samt deres sammenhæng med den økologiske omstilling af økonomien i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået i henhold til Parisprotokollen om at afbøde virkningerne;
3. understreger, at anstændige levevilkår og adgang til social beskyttelse udgør en alvorlig fælles udfordring for EU's medlemsstater og landene i Det Østlige Partnerskab og derfor bør være centrale emner for fælles bestræbelser og samarbejde;
4. opfordrer alle interessenter til at udnytte det fulde potentiale i de eksisterende bestemmelser i bilaterale aftaler mellem EU og Østpartnerskabslandene samt i den multilaterale platform for Det Østlige Partnerskab ved at anvende innovative politikker til at generere og måle konkrete forbedringer af livskvaliteten og samtidig øge synligheden af sådanne konkrete tiltag og resultater;

Forsvarlige sundhedssystemer

5. opfordrer alle interessenter til at tage ved lære af covid-19-pandemien og intensivere det behovsbaserede samarbejde mellem EU og landene i Det Østlige Partnerskab med inddragelse af de relevante internationale organisationer, civilsamfundet og lokale sundhedstjenester;
6. minder om den afgørende betydning af tilgængelig sundhedspleje af høj kvalitet til en overkommelig pris for alle;
7. er af den opfattelse, at de offentlige sundhedssystemer primært bør fokusere på deres støttemodtagere frem for på omkostningerne, at de bør finansieres tilstrækkeligt godt til at sikre korrekt betaling og fungere under gode forhold;
8. opfordrer Kommissionen og regeringerne i Det Østlige Partnerskab til i deres programmer at tage hånd om de behov, der forstærkes af den nuværende krise, navnlig for at sikre social beskyttelse og sikre beskæftigelse, adgang til modstandsdygtige offentlige sundhedstjenester samt adgang til uddannelse, herunder onlinelæring, fødevarerikkerhed og materiel bistand for de socialt dårligst stillede;
9. understreger behovet for at sikre universel adgang til sundhedstjenester og medicinsk infrastruktur såsom hospitaler, plejefaciliteter, lægemidler, test og vacciner i tider med covid-19 og for at bevare og styrke de offentlige sundhedstjenester og i væsentlig grad øge deres finansiering; understreger behovet for at øge den fælles indsats inden for WTO for at styrke den globale dimension med henblik på at overvinde covid-19-pandemien;
10. opfordrer regeringerne i EU og Østpartnerskabet til at tage fat på uligheder i adgangen til sundheds- og plejeydelser ved at fokusere på at styrke sundhedstjenesterne og -kapaciteterne på lokalt og regionalt plan i forbindelse med planlægningen af de næste programmer under Det Østlige Partnerskab efter 2020 og i programmeringen af EU's bilaterale støtte;
11. opfordrer indtrængende EU's medlemsstater og landene i Det Østlige Partnerskab til at respektere retten til sundhed ved at opretholde universel og lige adgang til sundheds- og plejetjenester uden forskelsbehandling på grund af alder, race, etnicitet, sproglig eller social gruppe eller seksuel orientering, kønsudtryk, kønsidentitet eller køns karakteristika eller andre grunde;
12. insisterer på, at mindretalenes adgang til sundhedspleje bør styrkes under den nuværende pandemi, og understreger, at de ikke bør være omfattet af restriktive pandemiforanstaltninger uden nogen specifik angivelse af nødvendigheden af sådanne særlige foranstaltninger for at undgå forskelsbehandling;
13. bemærker, at behandlings- og plejemuligheder for kroniske sygdomme såsom kræft ikke bør påvirkes negativt af og sikres på trods af covid-19-pandemien og dens indvirkning på sundhedssystemerne og de offentlige finanser;

14. bemærker, at livskvaliteten i landene i Det Østlige Partnerskab ikke kun er lavere end i EU-landene, men at mange mennesker, navnlig dem, der bor i landdistrikter, har svært ved at nå grundlæggende sociale standarder på grund af dårlig infrastruktur og sanitet, mangel på eller fjerntliggende medicinske og uddannelsesmæssige tjenester;
15. tilskynder til regelmæssig og struktureret udveksling af oplysninger og personale for at forbedre sundhedssystemernes modstandsdygtighed og mindske presset på kritisk sundhedsinfrastruktur og personale samt til at fremme gensidig læring om bedste praksis, institutionelt beredskab og forvaltning;
16. opfordrer EU til at overveje bilaterale og regionale programmer for teknisk bistand til sundhedsreformen i Østpartnerskabsregionen med henblik på at forbedre de lovgivningsmæssige rammer og den økonomiske forvaltning af de nationale sundhedssystemer, opnå bedre adgang til offentlige sundhedstjenester og øge den generelle kvalitet af sundhedsplejen samt iværksætte målrettede eller sektorspecifikke sundhedsprogrammer, der giver konkrete langsigtede fordele for borgerne og deres livskvalitet;
17. bemærker, at mødredødeligheden i landene i Det Østlige Partnerskab er nogle få gange højere end i EU, og opfordrer indtrængende til at løse dette problem ved hjælp af de nødvendige sundhedsreformer;
18. bemærker med bekymring de potentielle negative virkninger — herunder betydelige samfundsmæssige omkostninger — af lave lønninger og hjerneflugt i sundhedssektoren, som forværres i krisetider, navnlig under covid-19-pandemien;
19. glæder sig over den fælles erklæring fra Kommissionen og WHO's regionale kontor for Europa af 4. november 2020, hvori der gives udtryk for, at der er behov for at samle indsatsen for at forbedre menneskers sundhed i hele Europa og aktivt støtte landene i at opnå det højeste niveau for sundhed og sundhedsbeskyttelse; støtter fuldt ud yderligere udveksling af oplysninger om bedste praksis, høringer og regelmæssige strukturerede dialoger med henblik på at overveje fælles tiltag og initiativer og opfordrer indtrængende til, at der udvikles mere konkrete planer, der skitserer projekter;
20. bemærker med bekymring, at covid-19-vacciner, der leveres inden for rammerne af COVAX-ordningen, ifølge fremskrivningerne i gennemsnit kun vil dække omkring 20 % af befolkningen i Det Østlige Partnerskab, og tilskynder til yderligere samarbejde mellem EU og landene i Det Østlige Partnerskab i denne henseende; understreger, at det er særlig vigtigt, at covid-19-vacciner stilles til rådighed på grundlag af klare og gennemsigtige kriterier i hele den europæiske region, herunder i landene i Det Østlige Partnerskab, hurtigst muligt for at øge hastigheden i udbredelsen af vacciner; glæder sig i denne forbindelse over oprettelsen af en fælles EU-mekanisme til deling af vacciner;
21. understreger, at ingen effektiv håndtering af covid-19-pandemien er mulig uden hurtig og effektiv overførsel af passende mængder vacciner til landene i Det Østlige Partnerskab; hvis dette ikke sikres, vil virusset spredes i hele EU, da der i mange EU-lande arbejder en stor gruppe mennesker;
22. minder om behovet for at udveksle sammenlignelige nationale data vedrørende sundhedskriser, udbrud af smitsomme sygdomme og pandemier samt et levedygtigt system for gensidig anerkendelse af vaccinationer;
23. anerkender behovet for at bygge videre på det eksempel, der er sat af Det Østlige Partnerskabs 1. ministerkonference om tuberkulose og multiresistent tuberkulose i 2015, som samlede ministre og højtstående embedsmænd fra nationale regeringer og internationale og ikkestatslige organisationer;
24. minder om det uudnyttede potentiale, som Det Østlige Partnerskab har for at håndtere grænseoverskridende aspekter af samarbejde på sundhedsområdet, udvekslingsprogrammer og nødhjælp med deltagelse af sundhedspersonale fra EU og landene i Det Østlige Partnerskab;

25. fremhæver det arbejde, der under covid-19-pandemien er udført af civilsamfundsorganisationerne, der støtter sårbare grupper og sundhedspersonale og læger; understreger behovet for at styrke østpartnerskabssamfundenes modstanddygtighed efter pandemien med særligt fokus på sårbare grupper og det stigende antal mennesker, der er socialt berørt af krisen; opfordrer til øget støtte til lokale civilsamfundsorganisationer i landene i Det Østlige Partnerskab for at sætte dem i stand til at udnytte deres potentiale til at afbøde virkningerne af pandemien og forbedre deres befolkningers sundhed og socioøkonomiske velfærd, navnlig de mest sårbare grupper og dem, der er uforholdsmæssigt hårdt ramt;
26. understreger EU's og Østpartnerskabslandenes vilje til at opbygge ældrevenlige samfund, hvor offentlige tjenester af høj kvalitet sikrer solidaritet mellem generationerne;

Bæredygtig pensionsreform

27. noterer sig pensionsordningernes forskellighed og de relevante lovgivningsmæssige rammer i EU og landene i Det Østlige Partnerskab; bemærker imidlertid det uudnyttede potentiale, som Det Østlige Partnerskab har for at hjælpe partnerlandene med at bevæge sig i retning af stærkere velfærdssystemer, herunder mere beskyttende pensionssystemer, med solidaritet og værdighed i centrum;
 28. understreger, at alle borgere i EU og i landene i Det Østlige Partnerskab skal sikres en minimumspension, der afspejler de nationale indkomstniveauer;
 29. anbefaler at intensivere samarbejdet inden for forvaltning af de offentlige finanser, herunder forvaltning af pensionssystemer, navnlig ved at uddanne pensionsadministrationspersonale og støtte eksisterende programmer for teknisk bistand, såsom dem, der forvaltes af Verdensbanken;
 30. tilskynder regeringerne til at bevæge sig i retning af større bæredygtighed og tilstrækkelighed i deres pensionssystemer ved at udvide bidragsgrundlaget gennem øget formaliseret beskæftigelse; opfordrer indtrængende landene til at overveje deres passende lovbestemte pensionsalder med henblik på at gennemføre langsigtede reformer, der er skræddersyet til deres individuelle økonomiske situation;
 31. beklager de eksisterende kønsbestemte pensionsforskelle og opfordrer EU-medlemsstaterne og Østpartnerskabslandene at foreslå konkrete foranstaltninger til at løse problemet, herunder ved at bekæmpe de kønsbestemte lønforskelle og øge kvinders beskæftigelsesfrekvens gennem foranstaltninger til balancering af arbejdsliv og privatliv og ved at bekæmpe usikre ansættelsesforhold og uformelt arbejde samt ved at sikre mindsteindkomster for alle;
 32. bemærker den tætte forbindelse mellem pensionsalderen og det endelige pensionsbeløb, som pensionisten modtager; noterer sig, at pensionerne er relativt lave sammenlignet med leveomkostningerne, hvad der giver resultater;
 33. minder om den afgørende rolle, som ledsagende strukturreformer og institutionelle reformer, såsom dem, der har til formål at forbedre arbejdsmarkedsreguleringen og øge den formaliserede beskæftigelse eller at opbygge en velfungerende skatteforvaltning og en passende reguleringsramme for den finansielle sektor;
 34. anerkender, hvor vanskeligt det er at få den tid, der er brugt på arbejde, og den tid, der tilbringes på pension, til at balancere i lyset af den fortsatte stigning i forventet levetid, samtidig med at retfærdigheden i de offentligt forvaltede pensionssystemer forbedres, herunder ved yderligere at styrke forbindelsen mellem ydelser og bidrag;
 35. opfordrer til yderligere teknisk bistand fra EU og dets medlemsstater til vurdering og afprøvning af muligheden af en obligatorisk supplerende (søjle II) og en fuldt frivillig (søjle III) pensionsordning som supplement til statspensioner i landene i Det Østlige Partnerskab.
-